

LÁMPÁS

AZ 1956-OS MAGYAR SZABADSÁGHARCOSOK VILÁGSZÖVETSÉG KÖZHASZNÚ EGYESÜLET LAPJA
XIII. ÉVFOLYAM 2. SZÁM, 2026. JÚNIUS

Az amerikaiak így tisztelegtek 1956 előtt...

JÚNIUSAINK

„Ismerjük tartozásunkat a győzelemmel szemben. Készek vagyunk vereségünk válságdíját megfizetni. De ez lenne az újjáépítésnek egyedüli elve? Az erőszak volna az egyedüli alapja az építésnek?” Újfent elolvastam gróf Apponyi Albert, a magyar béke delegáció vezetőjének beszédét 1920-ban, Párizsban. Ebből az idézet. Kísérteties: kettős lelkiállapotot tükröz. Akárcsak a pusztításra ítélt nemzeté. Mégis benne az erő. Látni a politikusban is a korabeli filmtudósításokban, ahogy szálegyenesen áll, kivételes magasságával...

És áll még ez a haza is 1920. június 4. óta, 106 esztendeje. Évfordulója éppen pár napja volt... Hogy ne csak a tragédiára gondoljunk, 2010-ben Magyarország szétदारabolását átneveztük az összetartozás napjává. De attól még a tény – tény marad.

Azonban vannak örömteliblebb emlékezetes júniusaink a XX. századból: 1989. június 16. Nagy Imre és mártírtársainak méltó búcsúztatása Budapesten, a Hősök terén és szimbolikus újratemetésük az Új Köztemető 301-es parcellájában. A rendszerváltoztatás meghatározó eseménye volt. Bár ezt is kettősség jellemezte. Ablakot nyitott a szabadság a lélekben, de aggódva lestünk hátunk mögé, mert meglehet, készülődhetnek újra ellenünk „a hazánkban ideiglenesen állomásozó” szovjet csapatok.

Visszont eljött az ő idejük is – mármint a távozásuk ideje. 1991. június 16-án útnak indult az utolsó katonavonat, a felszámolt rakodóbázisok felszerelését vitte ki. Három nap múlva pedig az utolsó szovjet katonát. Viktor Silov altábornagy, a Déli Hadseregcsoporthoz parancsnokként Magyarország területét a Záhony-Csap határátkelőn 15 óra 1 perckor hagyta el.

Hazánk pedig maga mögött hagyta a múlt század öt évtizedes sötét korszakát. Sokat tanultunk belőle, de nem eleget ahhoz, hogy fölérjünk a haza magasához. Biztatásra mindig szükségünk van, mert még vár ránk jónéhány lecke. Imitt-amott hallani, olvasni arról a kezdeményezésről, hogy legyen június 19. a magyar szabadság napja, legyen erőt adó újabb nemzeti ünnepünk.

Igen. Legyen.

Vennes Aranka

TARTALOM

JÚNIUSAINK JEGYZET	2
ÉLETTÖRTÉNET-TÖREDÉKEK KILENC ÉVTIZEDBŐL SCHRÖTTER TIBOR KÜLDETÉSE - INTERJÚ	3
RÉGI ÉS ÚJ TAGOK AZ ELNÖKSÉGBEN BESZÁMOLÓ A KÖZGYŰLÉSÉRŐL	5
SCHRÖTTER TIBOR KÖSZÖNTÉSE	6
EGYMÁSKÖZT A BÉKÉRŐL KISKÖRÖSÖN TALÁLKOZTUNK	7
HŐSÖK NAPJA	9
JÁSZKUN HUSZÁR EMLÉKE AZ USA-BAN	9
IVÁN KOVÁCS LÁSZLÓ SZABADEGYETEM – A III. TANÉVET ZÁRTUK	10
GÉRE CZ ATTILA VERSMONDÓ VERSENY	10
GÉRE CZ ATTILA: BOLDOG ŐZSÉB HIMNUSZ – VERS	11

CÍMOLDAL:

Amerika egyik legismertebb hírmagazinja, a Time, 1927 óta megválasztja az év emberét vagy embereit, az olvasók szavazata alapján. 1956-os év embere a Magyar Szabadságharcos lett. Az orosz emigráns, Boris Chaliapin címlaprajzoló készítette a képet, ami a Time 1957. január 7-i számának címlapján jelent meg.

HÁTOLDAL:

Utassy József: Október című versét illusztrálta Zsigó Fanni, kecskeméti diák, aki III. díjat nyert 2016-ban, a tíz évvel ezelőtt meghirdetett Októberi Tűzvirág rajzpályázaton. A díjkiosztót emlékezetes eseménysor követte: válogatott művekkel sikeres vándorkiállítás indítottunk az országban.

ÉLETTÖRTÉNET-TÖREDÉKEK KILENC ÉVTIZEDBŐL SCHRÖTTER TIBOR KÜLDETÉSE

Ki tudja hányszor ültünk le beszélgetni ismeretségünk három évtizede alatt?! Jól emlékszem, nem 1956-ban kezdődött, hogy a rendszer ellen lázadt, hanem tizenhét évesen. De arról, hogy mi készítette erre, még sosem kérdeztem. Pedig ő is – mint annyian – saját sorsával „írta” Rákosi- és Kádár történelmét...

– Édesapámat a II. világháború után elhurcolták hadifogolyként, civil létére, a Szovjetunióba. Soha többé nem láttuk. Édesanyámnak négy gyermekről kellett gondoskodnia. Amikor már nem volt mit eladni, segíteni próbáltam. Egy babakocsi-val hordtam a Déli pályaudvarról a „feketézők” csomagjait egy darab szalonnáért vagy néhány tojásért, lisztért. Amiért aztán egy-két rúgással büntettek a hordárok, mint „konkurenciát”. Romházak gerendáit cipeltük haza, fűrészszel feldaraboltuk, hogy tüzelni tudjunk. Gyümölcsöt szedtem, virágot árultam éjjeli mulatókban. A magyar tanár, miután megtudta, hogy miért is alszom el az órákon, hagyott pihenni; vasárnaponként pedig a lakásán pótolta a mulasztásaimat, és ebédet is kaptam... A nővérem „találkozott” egy szovjet hordával – ajtólapon hozták haza... A bátyámat, akinek lába paralitikus volt, arra kényszerítették a '47-es, kékcédulás választásokkor, hogy öt különböző helyen szavazzon... Ami a legdöbbenetesebb: plakátokon szólították fel az embereket, hogy jelentsd fel még a szüleidet is, ha ők a munkásosztály ellenségei.

– Mindezek készítettek arra, hogy belépjek az ország számtalan ellenálló csoportjának egyikébe. Azt képzeltük, hogy mi majd eltávolítjuk Rákosit... De persze, árulás miatt lebuktunk. 1950. január 9-én éjszaka az ÁVO-sok berúgták a lakásunk ajtaját és letartóztattak. Betapostak a Pobjeda két ülése közé, rajtam volt három ávosnak a csizmája, az egyik a nyakamnál. Megfenyegettek: „ha megszólalsz, a gigádat eltöröm”. Bevittek a

Katpolra, a Katonai Politikai Kémelhárító Osztályra. Azért oda, mert a vezetőnk katona volt, tiszthelyettes. Azzal kezdte a kihallgató: „Ide hallgass, öcskös! A világon senki nem tudja, hol vagy. Még a bőröddel se kell elszámolni...” Sokszor eszembe jut: vajon hány embernek a bőrével nem számoltak el?!

– Egy alapos verés után vagy harmincszor le kellett írnom mindent, de elégedetlenek voltak. Hogy „serkentsék” a memóriámat, odaszögezték az asztalhoz a hüvelykujjamat a körömágynál. Azóta is nyomorék. A hang belém szakadt a fájdalomtól! Akkor kezdtem el üvölni, de szégyenemben, amikor megéreztem, hogy csurog a vizelet a lábamon végig, bele a cipőmbé...

Negyedrendű vádlott volt, és „A demokratikus államrend ellen irányuló szervezkedés miatt” – ez volt az „egyenszöveg” – főbüntetésként ötévi fegyházra ítélték, mellékbüntetésként teljes vagyonelkobzásra. Tizennyolc éves koráig

a fiatalokúak börtönében tartották, Cegléden, majd rab-bányász táborba, Kisgyónra. Onnan Oroszlány-Ajkacsinger következett...

- A rabtartók bevezették, hogy aki fél évig 115 százalékot teljesít, elvégezheti a vágáriskolát. Elvégeztem, de nem azért, mert én egy olyan lelkes voltam, hanem mert akkor egy kilóval többet hozhatott be édesanyám a látogatásnál, és egy évben nem egyszer látogathatott meg, hanem kétszer. Tanulótársaim tanárok papok, mérnökök voltak. Kilencven százalékban politikai foglyok voltunk. ... 1954 nyarán szabadultam, de persze másnap jelentkezni kellett a rendőrségen. A politikai tiszt minden jót megígért, ha vállalom a besúgó szerepét. Nem tettem. Így kényszermunkahelyet jelölt ki, szigorított rendőri felügyelettel a dorogi VIII. aknában. Ott sem tudtak beszervezni, ezért a kubikus- párttitkárból lett bányagazgató áthelyeztetett Síkvölgyre, a talán legrosszabb vizes bányába. Aztán pedig '56 májusában munkaszolgálatos katonának behívtak Miskolcra... Onnan szöktünk meg október 23-án éjjel tizennyolc pesti- és nyolc budai sráccal együtt. Azt mondtuk, hogy inkább beledöglünk, csak innen meneküljünk el...

Korántsem teljes a történet, ám ennyi szenvedés is elég ahhoz, hogy az emberben felmerüljön a kérdés: honnan volt bátorsága, ereje, hogy '56-ban a forradalmárok közé álljon?

- Amikor én iskolába jártam, már az elemiben is, a gyermeket hazaszeretetre és istenhitre nevelték. Ez a kettő szinte el sem képzelhető egymás nélkül. Persze, hogy nem tudtam elképzelni, hogy bolsevista legyek. Nem fér össze a gondolkodásommal, hogy valaki mások keserve, verítéke vagy éppen fájdalma árán gazdagodjon. És ők pontosan ezt csinálták...

- Szökésünk utáni nap Bogár öcsivel jelentkeztünk nemzetőrnek az Első Budai Nemzetőr Ezredbe. Hrubby őrnagy volt a parancsnok, aki engem futárnak osztotta be. Ha nem volt tennivaló, a rendfenntartó szakaszban teljesítettem szolgálatot. Október 29-én kaptuk az értesítést, hogy az Agárdi utca egyik villájából lövöldöznek a járőkelőkre. Hatunkat küldött, hogy felszámoljuk. Amikor behatoltunk, lövések dördültek, és az egyik a bal csuklómon roncsolásos sebesülést okozott. A vér spriccelt belőle. A tizedes berántott a konyhába, és egy ott talált fehér inget a csuklóra csavarta; valami zsineggel az alkart elkötötte, és az ottlévő pálinkából elég sokat belém töltött, remélve, hogy ezzel csillapítja iszonyú fájdalmamat. Az Alkotás utcai Sport Kórházba vittek, addigra már az ingem csatakos volt a vértől. Arra emlékszem, hogy a műtőben még valamilyen nyomókötésről meg vérhiányról beszéltek. A kórházban önkéntes ápolónők láttak el bennünket. Engem egy zeneakadémista lány, Veronika gondozott. Amikor a bajtársaim

meglátogattak, elmesélték, hogy két részeg ávós lövöldözött, akiket elfogtak. A villatulajdonos, a belügyminiszter helyettese félelmében a rekamié ágyneműtartójába bújt. Olyan tömeg gyűlt össze az utcán, hogy a bajtársaimnak kellett megvédeni az ávósokat, nehogy meglincseljék őket.

Nem tartott sokáig a szabadság! November 4-én még bent feküdt, amikor jöttek a bajtársak, hogy elviszik Nyugatra. Az orvos a nagy vérvesztés miatt nem engedte meg. Aztán jöttek az ávósok is, a lőtt sérülteket elhurcolták. Őt az az ápolónő egy rejték helyre kísérte, így megmenekült. Csodálatos szerelem alakult köztük, és a következő év szeptemberében összeházasodtak.

- De még '56 decemberében a MÚK-ra készültünk, hogy márciusban újrakezdjük, de az összegyűjtött fegyvereket el kellett rejteni, mert jött a Kádár-i megtorlás is... '58 májusában megkaptam a legszebb születésnapi ajándékom, megtudtam, hogy gyermekünk lesz! A boldogság október 8-ig tartott, amikor is letartóztattak bennünket. Először feleségemet tuszkolták be egy kocsiába, aztán egy másikba engem... Megvádoltak, hogy részt vettem a pártház ostromában október 30-án! Hiába mondtam, hogy kórházban voltam, de egy hamisított fénykép alapján megvádoltak. Ütlegeltek, amitől a földre rogytam, ott rugdalni kezdtek. Akkor sérült meg a gerincem, bénult le a bal lábam, térdtől lefelé. A nadrágszáramnál fogva húztak le az I. emeletről, minden lépcsőfokon kopogott a fejem. Mire leértünk, tiszta vér lettem és eszméletlen voltam. Az ablaktalan zárkában egész nap égett a villany. Csak akkor tudtam meg milyen napszak van, amikor vattára vittek. Alig ismerem meg a gyönyörű, 23 éves feleségemet, amikor szembesítettek vele! Idegileg rokkant ember lett belőle;

a gyermeket a verések miatt elveszítette. Feltételesen kiengedték, de beutalták az OPNI-ba, az elmegyógyintézetbe.

– Két és fél év múlva az ENSZ által szorgalmazott részleges közkegyelemmel én is szabadultam. A boldog viszontlátás helyett az fogadott, hogy a feleségem nem ismert meg. Nem tudom, mennyi idő telt el, míg rájött, a férje vagyok. Veronikát az ország összes zeneiskolájából kitiltották, nem foglalkoztathatták. Amikor megtudta, hogy soha többé nem lehet gyermeke, öngyilkos lett. A vonat elé vetette magát...

Ahogy mesél, látom, hogy újra és újra átéli azokat az évtizedeket. De soha nem tört meg. Soha nem tagadta, hogy ötvenhatos volt, de 1990 után sem dicsekedett ezzel. Elkezdett relikviákat, dokumentumokat gyűjteni, kiállításnyi tablókat állított össze, vitte magával, amikor járta az iskolákat, művelődési házakat. Harminchárom éven át tartott – közel másfél száz – rendhagyó történelem órát. Az elsőt Jeruzsálemben.

– 1956 lett a küldetésem. Az Úristen azért adott nekem hosszú életet, hogy ezt teljesítsem! Az akaratom megvan hozzá, de a szervezetem megálljt parancsol... Ezekben a napokban felidéződik bennem az a június 16., az újrateremtés napja, 1989-ben, amikor én is kint voltam a Hősök terén egy szál virággal. Elragadtatással figyeltem azt a fiatal egyetemistát, Orbán Viktort, akitől – amikor még itt voltak a szovjet csapatok – először hallottam, hogy a szovjetek hagyják el Magyarországot... Mint azon a napon, most is eszembe jutnak néhai bajtársaim. Azok a százak-ezrek, akik nem érthették meg azt a lelki felszabadultságot! Keresztény ember vagyok, de értük-miattuk, az elvesztett bajtársaimért, a feleségemért, a meggyilkolt gyermekemért, az eltiport hazámért, szabadságáért soha nem bocsájtok meg a bűnösöknek!

Vennes Aranka

RÉGI ÉS ÚJ TAGOK AZ ELNÖKSÉGBEN

BESZÁMOLÓ A KÖZGYÜLÉSRŐL

Harmincötéves Világszövetségünk januári elnökségi ülésén határozta meg az idej feladatokat. Emlékezetes esztendő lesz a mostani, hiszen a forradalom és a szabadságharc 70. évfordulójához érkezünk! Ugyanakkor lejárt az elnökség mandátuma, tehát tisztújítás következik. Más újítás is történt, mert a hagyományokkal ellentétben nem a fővárosban, hanem Kiskőrösön tartjuk a soron következő közgyűlést.

Világszövetségünk tagjait *Sinkovicz István*, kiskőrösi szervezetünk elnöke hívta meg Petőfi Sándor szülővá-

. Az emlékezés koszorúját Sinkovicz István viszi. Mellette Csigás Zoltán és Sinkovicz Istvánné. A zászlóvivő Szőke László, az 1956-os Magyarok Világszövetsége elnökségi tagja

rosába. Így kapott kiemelt hangsúlyt összejevetelünk 2026. március 28-án. *Domonyi László* polgármester biztosította számunkra a Petőfi Sándor Művelődési Központ nagytermét, ahol meg tudtuk megtartani közgyűlésünket is.

Azonban a közgyűlés megkezdése előtt a résztvevők előbb Petőfi Sándor szobrához mentek, hogy leróják tiszteletüket.

Még egy esemény zajlott le a közgyűlés megkezdése előtt. Gál Mihály festőművész, kiskunhalasi tagunk erre az eseményre tartogatta a Világszövetség számára készített alkotását, ami Vasvári Pál '48-as szabadságharcost ábrázolja.

A koszorúzások után kezdte meg munkáját a közgyűlés. A napirendi pontokban szereplő beszámolókat írásban előzetesen megkapták tagjaink, ezért csak a

Kiss István Béla szavalja Petőfi Sándor: Csatadal című versét, a költő szülőháza előtt

kiemelkedő eseményekről tett említést *Csigás Zoltán* elnök szóbeli kiegészítésben. Mint a Világszövetségünk 35. évfordulójára rendezett ünnepek: az Iván Kovács László Szabadegyetem eredményei, a Lámpás és a Hírlevél, továbbá a Honlap fontossága.

Mind az elnök, mind pedig *Máté András*, a felügyelő bizottság elnöke beszámolóját a közgyűlés egyhangú szavazással elfogadta.

Csigás Zoltán a Világszövetség nevében megköszöni az ajándékot

A második napirendi pont a tisztújítás volt. A közgyűlés egyhangúlag *Schrötter Tibor* alelnököt 1956 emlékének őrzéséért, továbbviteléért, a Világszövetség céljainak megvalósításért végzett munkássága elismeréseként tiszteletbeli elnöknek választotta!

A tagság megújította *Csigás Zoltán* elnöki és *Máté András* felügyelő bizottsági elnöki tisztét. Az elnökség

Fischer Lászlóné emlékezett meg a forradalomról és szabadságharcról az '56-os kopjafánál. Mellette Csigás Zoltán, Sinkovics István és dr. Petrasovits Anna, leköszönt alelnök

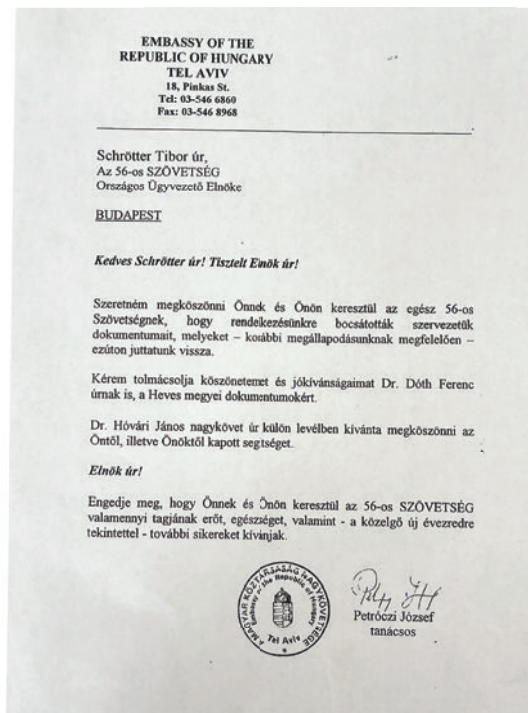
tagjai lettek: *Feketéné Krázi Tímea, Gál Mihály, Kiss Ferenc, Kiss István Béla, Kozma Erzsébet, Marosvári Imre. A felügyelő bizottság tagjai: Erdész Mária, Kovács Mária Etelka.* Megújulva folytathatjuk jó hagyományainkat, hogy '56 eszméje tovább éljen, és építhetjük tovább az 1956-os Magyar Szabadságharcok Világszövetségét.

SCHRÖTTER TIBOR KÖSZÖNTÉSE

Schrötter Tibor bajtársat 2026. május 12-én otthonában köszöntötte *Csigás Zoltán* elnök, s átadta az közgyűlési határozat okiratát a tiszteletbeli elnökké választásáról. *Schrötter Tibor*, az 1956-os MSZVSZ alelnöke május 17-én töltötte be 93. életévét. Szép számú '56-os elismerése mellett 2001-ben megkapta a Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztjét, 2023-ban a Magyar Érdemrend Tisztikeresztjét.

Szeretettel és tisztelettel köszönti Világszövetségünk elnöksége és tagsága! Hálásan megköszönjük szolgálatát 1956-ért, önként vállalt küldetését!

Ez a levél tanusítja, hogy *Schrötter Tibor* Jeruzsálemben tartotta első előadását, és mutatta be az általa gyűjtött relikviákat és dokumentum másolatokat.

EGYMÁSKÖZT A BÉKÉRŐL

KISKÖRÖS, 2026. MÁRCIUS 28.

Nemcsak Világszövetségünk tagjai vettek részt a békegyűlésen, hanem társszervezetek képviselői is: Somssich Tamás, a Recski Szövetség főtitkára; Szőke László, az 1956-os Magyarok Világszövetségének elnökségi tagja és Kovács Péter támogató, továbbá Faragó Imre, az '56-os Szövetség kiskőrösi elnöke és több tagja. Az esemény híre számos érdeklődőt vonzott nemcsak a városból, hanem környékbeli településekről is.

Az érkezőket a kivetítőn látható Békegalamb fogadta, csőrében egy olajággal – Pablo Picasso spanyol képzőművész világhíres rajza.

A megjelenteket Sinkovics István, kiskőrösi szervezetünk elnöke üdvözölte, mint házigazda. Idézte Babits Mihály sorait: „Ó, béke! béke! / legyen béke már! / Legyen vége már!” Mint fogalmazott, azért választották ezt mottónak, mert kifejezi a közösség kívánságát. Majd pedig bemutatta, kik lesznek a békegyűlés meghívott előadói.

A város nevében Gmoser István szólt a megjelentekhez:

– Úgy gondolom – mondotta –, hogy a legjobb helyszínt választották, hiszen alig pár méterre vagyunk az ország legnagyobb szabadságharcos, Petőfi Sándor, szülőházától. Ezért úgy gondolom, hogy a városunk is egy igazi szabadságharcos város. Ahogy a '48-asok is, úgy az '56-osok is őrzik azt a lángot, amely a szabadság irányába mutat. Kiskőrös mindig is nyitott, és nyitott is lesz hasonló rendezvények megtartására. Mindig szeretettel várjuk önöket!

A békegyűlés előadói: Kondor Katalin újságíró, a Magyar Rádió volt elnöke a rendezvény moderátora; Pithál György, a Magyar Nemzet főmunkatársa, a Tollhegyen című rovat írója-szerkesztője; Domonkos László író-újságíró, televíziós szerkesztő; Gmoser István alpolgármester, vitéz lovag Erdős László nyugállományú honvédezedes

Csigás Zoltán, a Világszövetség elnöke köszöntőjét azzal kezdte, hogy mi, magyarok, a szabadság népe vagyunk.

– A magyar történelem során a szabadságért folytatott küzdelmünk az identitásunk alapkövévé vált – jelentette ki. – A 907. július 4–6-i pozsonyi csata során a honfoglaló magyarok a Keleti Frank Királyság bajor seregei felett megsemmisítő győzelmet arattak. Ez a diadal biztosította a magyarság megmaradását a Kárpát-medencében és lezárta a honfoglalás folyamatát. A későbbiekben is a harcok szinte mindig egy nagyobb birodalom az oszmán, a Habsburg, a szovjet elnyomása ellen irányultak a függetlenségünk kivívásáért: a Bocskai-, a Rákóczi-, a '48-49-es szabadságharc; a XX. században az 1956-os forradalom és szabadságharc.

Csigás Zoltán a Hűség a Hazához Érdemrend kiskeresztje kitüntetését adományozta Bereczki Károly György részére az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékének megőrzésében és szellemiségének továbbadásában végzett tevékenysége elismeréseként. Több mint egy évtizeddel ezelőtt ő hozta létre és vezette a kiskőrösi szervezetet

– Az identitás megőrzése ma is élő feladat – hangsúlyozta. – Modern identitásunk kettős, mert büszke magyarok vagyunk, ugyanakkor európaiak is. Ez a kettősség Szent István óta folyamatos egyensúlyozást jelent a nemzeti hagyományok megőrzése és a modern világhoz való kapcsolódás között.

Kondor Katalint megdöbbentí mindaz, ami mostanában történik a világban:

–Négy éve folyik ez a háború, nem sok sikerrel. Mindaz, ami történik az orosz-ukrán fronton, talán már elvezeti a nagyhatalmakat odáig, hogy rátérjenek a békére. Jelen pillanatban ez nem igazán látszik. Úgy gondolom, mindannyian, akik itt vagyunk, nem pusztításpártiak, hanem életpártiak vagyunk. Várjuk a feleletet arra a kérdésre: van-e ennek lehetősége? És mikor jön el? Nekünk ez azért is fontos, mert nemzettestvéreink is meghalnak ebben a háborúban. És mert ennél gyönyörűbb haza nincs a magyarok számára, mint a Kárpát-medence, ahová őseink letelepedtek. De ne feledjük, hogy középen vagyunk, túl jó helyen, könnyen elérhetőek! Akár Keletről, akár Nyugatról mindenki könnyen megtalál, mint a történelemben

annyiszor... Vannak, akik szerint a sorsunk a kezünkben van. Hát nem! Úgy gondolom, imádkoznunk kell a békéért, magunkért...

Pilhál György vette át a szót:

– Amikor felkértek, hogy vegyek részt a békegyűlésen előadóként, azonnal igent mondtam. Annyira erős hívószó a béke. Különösen a mai világban. Benne vagyok a napi eseményekben, állandóan foglalkoznom kell ezekkel. Elégé kusza a helyzet, ami reggel volt, az már estére megváltozik. Ha a háborúk aljasságáról esik szó, nekem egy öbölháborús dokumentumtudósítás jut az eszembe. Fekete olajpocsolyában kínlódó fiatal madár verdes a szárnyával reménytelenül a tengerparton. Mögötte a lángokban álló olajkút, mellette sorstársai, tíz, húsz, száz... Ha élt volna Picasso, talán őt is megrajzolja a Békegalamb mellé.

– Furcsa szerzet az ember. Ha béke van, vérre vágyik. Ha éppen nincs háború, a háborús filmeket keresi. Csoda-e, ha a televízió előtt felnövő ifjú már afféle ketrecharcosként lép az utcára? Ő már nem is a miénk, hanem azé az utálatos, arrogáns, arctalan, feketeöves valakié, akitől mindig óvni akartuk. A jövő sem rózsás. Nézzük csak a tévéidomított, „high tech” amerikai diákat, már fegyverarzenállal látogatja az előadásokat! Ez a trendi. Havonta kapjuk a óceánontúli híreket az iskolai mézárlásokról. Ha iskolára szavazhatnék, én Móra Ferenc kemencepadkás, palatáblás falusi elemijére adnám a voksomat...

Vitéz lovag Erdős László nyugállományú honvédezzredes először fölöttette a kérdést: mi a háború? Idézte Carl von Clausewitz, a legnagyobb katonai teoretikus szavait, aki 12 évesen vett részt a Napóleon elleni háborúban: „A háború nem más, mint a politika folytatása erőszakos eszközökkel.”

– A XX. század volt a legvéresebb Magyarország számára – mondtotta előadásában. – Két világháború, közte Trianon, Rákosi- és Kádár diktatúrája, a vérbefojtott '56-os szabadságharc. Kitért a délszláv háborúra is, ami nemzettársainkat úgyszintén sújtotta. Emlékeztetett arra, hogy a Szovjetunió szétesésekor, az önálló Ukrajna állam területi integritását az 1994-es

Budapesti Memorandumban az Egyesült Államok, az Egyesült Királyság és Oroszország biztosította. Később csatlakozott ehhez Franciaország és Kína. Oroszország mégis megtámadta Ukrajnát, részletezte ennek előzményeit, amit kevesen ismernek. Azóta ezek halnak meg nap mint nap, pontos számot azonban nem lehet tudni, és jelen pillanatban egyik fél sem áll nyerésre. Egyetlen megoldás létezik a lezárásra: a békekötés.

Domonkos László egy háborús emlékekkel kezdte mondanóját:

– Az én nemzedékem a II. világháború óta először láthatta-tapasztalhatta meg, milyen a háború igazi valósága, amikor 1991. június 27-én kitört a szerb-horvát, szerb-bosnyák és még más nemzetiségek közötti harc a Délvidéken. Egy nagyon kedves délvidéki magyar költő barátom, '90-ben –, amikor még mindenki csak latolgatta: lesz-e háború – nem lesz háború,

mert már van. Mindig van egy alapvető harc, még ha sokszor ezt nem is konkrét fegyverekkel vívják. Gondoljunk csak arra, hogy az 1920-30-as években ádáz háborúskodás folyt az irodalom terén az úgynevezett népiek és urbánusok között. Akkor ugyan nem folyt vér, de mindig volt valami választóvonal, szembenállás. Mindig volt valami, ami a háborút gerjesztette. Sokszor már-már polgárháborús állapotokig. A kommunizmus ideje alatt fasizmussal vádolták a népi írókat, börtönbe csukták, elnémították őket. Fekete Gyula bátyám úgy fogalmazta meg, hogy végsősoron, akik szemben állnak egymással, azok az életpártján állók és a pusztulás pártján állók. Ilyen egyszerű. Ez a mai napig így van.

A békegyűlés kérdések és hozzászólások után zárult.

V. A.

Fischer László felvételei

HŐSÖK NAPJA

2026. MÁJUS 31.

Minden esztendő utolsó vasárnapján tisztelgünk a hősök emléke előtt, 2001 óta. Így volt ez az idén is, amikor az ünnep május 31-re esett. Az állami megemlékezést a Fiumei úti sirkertben tartották, hősök emlékparcellájában, amit katonai tiszteletadással és koszorúzással kötötték össze.

Erre az eseményre a Honvédelmi Minisztérium meghívta az '56-os és a volt politikai foglyokat egyesítő szervezeteket. Világszövetségünket *Csigás Zoltán* elnök képviselte.

Kormány Gábor felvétele

JÁSZKUN HUSZÁR EMLÉKE AZ USA-BAN

A Washingtoni Kossuth Házban tiszteltek Fabriczy Kovács Mihály huszárezredes emléke előtt május 11-én. Őt tartják az amerikai könnyűlovasság megalapítójának. Az eseményen Végső István történész, kiskunlasi szervezetünk, a Pásztortűz Egyesült elnöke vett részt. Ez alkalommal átadta most megjelent könyvét, a „kerékpásáros vígan masírozik – Balogh Ádám” honvéd kerékpáros zászlóalj történetét feldolgozó kötetét Végh Sándornak, a Kossuth Foundation elnökének.

IVÁN KOVÁCS LÁSZLÓ SZABADEGYETEM A III. TANÉVET ZÁRTUK

A 2026-os országgyűlési választások adták az ötletet a Szabadegyetem III. tanévének fő témaköréhez, ami a történelmünk során megtartott választásokat foglalta magába. Így előadás hangzott el többek közt a népképviselő megteremtéséről 1848-ban; a századfordulón hozott, kevesebb jogot adó új törvényről; 1944-1960-as koalíciós időszakból az egypártrendszerbe

történi áttérésről; az 1960 és 1989 közötti többes jelölésről; a rendszerváltoztatáshoz kötődő választójogi törvényről is. Minden, előadásról készült felvétel megnézhető a honlapon: 1956mszvsz.hu

A Szabadegyetemi Tanács a legszorgalmasabb hallgatónak névre szóló emléklappal köszönték meg az egészéves figyelmet a tanévzárón, 2026. május 27-én. Emléklapot kapott:

Bereznai László, Boros Ildikó, Czine Erzsébet, dr. Csollány Csaba, dr. Diószegi Gábor, Drigán Bertalan, Drubitsné Oláh Irma, Erdész Mária, Égi Pál, Faragó Istvánné, dr. Haranginé Czákó Ágnes, Kiss István Béla, Kozma Erzsébet, Krakovszki István, Molnárné Barkóczi Csilla, Róder Sándor és Róder Sándorné.

GÉRE CZ ATTILA VERSMONDÓ VERSENY

Pár nappal a 27. születésnapja előtt, 1956 november 7-én halt hősi halált Gérecz Attila Budapesten. Alighanem joggal nevezhetjük őt a forradalom költőjének, akárcsak nagy elődjét, *Petőfi Sándort*. Összeesküvés vádjával letartóztatták 1950. december 8-án. A forradalom kitörésekor még Rákosi börtönében volt, október 30-án a forradalmárok szabadították ki, akikhez aztán csatlakozott november 4-én. Három nappal később a Klauzál térnél két tankot kilőtt, egy harmadik azonban egy sorozattal kettévágta! Pontosan november 7-én, a nagy októberi szocialista forradalom ünnepén halt hősi halált!

„*Ki hitte volna, hogy valaha igazi magyar mementó lehet november 7? Azzá lett, mert Gérecz Attila életáldozata azzá avatta*” – *Döbrenței Kornél* Kossuth-díjas költő írta ezeket a sorokat a Lámpás 2021 októberi

számában.

Az '56-os forradalom és szabadságharc és a költő halálának 70. évfordulójára versmondó versenyt hirdet Világszövetségünk 8. osztályos diákoknak. Gérecz Attila, illetve Petőfi Sándor egy-egy versét adhatják elő, összesen 10 percben.

Jelentkezés 2026. szeptember 25-ig a titkarsag@1956mszvsz.hu címen.

A jelentkezési lap letölthető honlapunkról: 1956mszvsz.hu

A versenyre 2026. október 10-én kerül sor Budapesten.

Az első három helyezettet 30-, 20-, illetve 10 ezer forintos vásárlási utalvánnyal jutalmazzuk, amiket Media Markt-ban válthatnak be. Minden résztvevő diáknak emlékjelvényt adunk át!

Gérecz Attila

BOLDOG ÖZSÉB HIMNUSZ

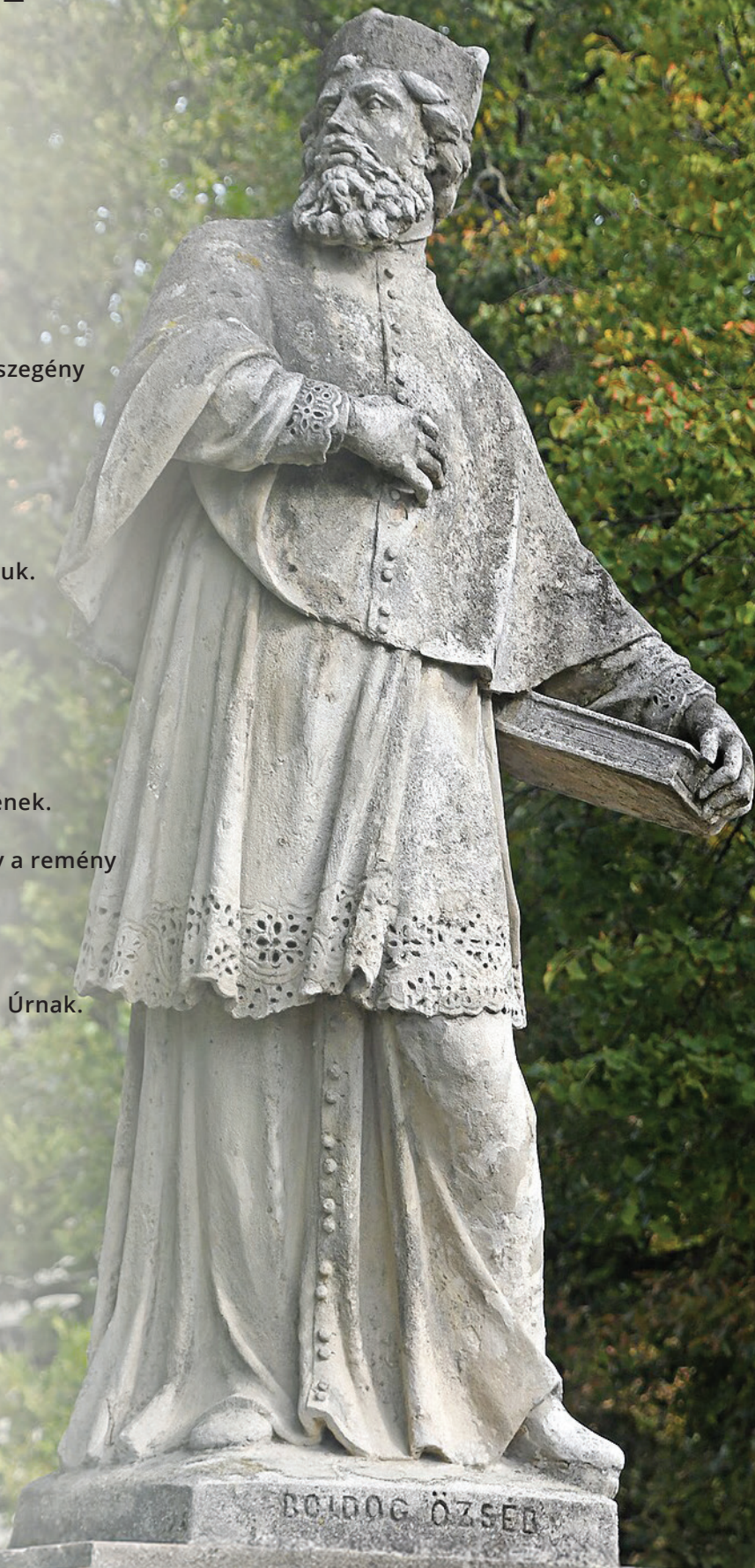
Egybeomlott könny és vér,
nyílt seb lett az ország,
nyugatra pernyét hord a szél;
tanyák, falvak sorsát.
Csillag sincs, sötét az erdő,
mégis mécsek égnék!
Boldog Özséb szól az első
pálos remetéknek.
Szállj, ragyogj te mennyei fény,
angyalszárnyú ének,
fájó szívén: magyar szívén
minden remetének. Add Urunk, hogy rab és szegény
- mind testvérré leljünk!
Áldd meg hazánk, hogy a remény
átölelje lelkünk!

Kicsiny láng a hit, de tiszta
fehér, mint gúnyájuk,
sötét erdő zúgja vissza csöndes imádságuk.
„Nézz le ránk, kis romok felett
fohászkodunk Hozzád,
áldd meg mind, kik fegyver helyett
keresztet hordozzák!”

Szállj, ragyogj le mennyei fény,
angyalszárnyú ének,
fájó szívén: magyar szívén minden remetének.
Add Urunk, hogy rab és szegény
- mind testvérré leljünk! Áldd meg hazánk, hogy a remény
átölelje lelkünk!

S barlang ölén, cellák sötét
mélyén fények gyúlnak.
Népedért szólj, Boldog Özséb, mondj imát az Úrnak.
Hívd egybe, ki hív és magyar!
Hívd, ki sebbel ékes!
Győzni fog, ki hinni akar,
s áldozatra képes!
Szállj, ragyogj te mennyei fény,
angyalszárnyú ének,
fájó szívén: magyar szívén
minden remetének.
Add Urunk, hogy rab és szegény
mind testvérré leljünk!
Áldd meg hazánk, hogy a remény
átölelje lelkünk!

Váci fegyház (1955)

„Rothadt rózsák a kertben, / deresen, megdermedten, / rothadt rózsák a kertben. / Ősz fű leng, minden kihalt, vén, / te pompázol csak krizantém (...)

Így kezdődik Utassy József: Október című verse, ami felkeltette Zsigó Fanni, kecskeméti diáklány figyelmét. S az Októberi Tűzvirág címmel, 2016-ban meghirdetett országos rajzpályázatunkra ennek a költeménynek illusztrálásával jelentkezett. Művével III. helyezést ért el. Szívesen emlékszünk vissza erre az eseményre, hiszen a díjkiosztót sikeres eseménysor követte: vándorkiállításon mutattuk be a kiválasztott pályaműveket

LÁMPÁS – az 1956-os Magyar Szabadságharcosok Világszövetség Közhasznú Egyesület időszakos lapja
Kiadványunk ingyenes!

Lapunk a Miniszterelnökség, a Szabadságharcosokért Közalapítvány, a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. és a Béres Alapítvány támogatásával készült!

MINISZTERELNÖKSÉG

Szabadságharcosokért
Közalapítvány

BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Zrt.

BÉRES
ALAPÍTVÁNY

Kiadó: 1956-os Magyar Szabadságharcosok Világszövetség Közhasznú Egyesület

Címe: H-1051 Budapest, Nádor u. 36. V. emelet

Felelős kiadó: Csigás Zoltán, az 1956-os MSZVSZ elnöke

Szerkesztő: Vennes Aranka

Telefon/fax: +36 1 269 1340

E-mail: titkarsag@1956mszvsz.hu

Web: www.1956mszvsz.hu

ISSN 2064-8103

A kiadásban közreműködött és a nyomdai munkákat végezte:

HM Zrínyi Geoinformációs és Tororzástámogató Közhasznú Nonprofit Kft.

Felelős vezető: Kulcsár Gábor ügyvezető

A Zrínyi Kiadó igazgatója: dr. Hajdú Ferenc

Műszaki szerkesztő: Gróf István